

Nicu Gavriluță - Hermeneutica simbolismului religios. Studii și eseuri

Editura Fundației AXIS, Iași, 2003

În mediile academice, Nicu Gavriluță este unul dintre cei mai importanți specialiști în sociologia religiilor și în antropologia socială și culturală. În mass-media este un analist foarte fin al mecanismelor gândirii religioase, al tipurilor comportamentale particulare ale omului religios contemporan, ca și al structurilor simbolice profunde ale vieții individuale și comunitare. Se poate vedea aceasta atât din prezența sa în spațiul public cât și din volumele sale *Mentalități și ritualuri magico-religioase* (1998), *Culianu, jocurile minții și lumile multidimensionale* (2000), *Imaginarul social al tranziției românești. Simboluri, fantasme, reprezentări* (2001), *Fractalii și timpul social* (2003).

Nicu Gavriluță este prezent în debaterile actuale din societatea românească, dar în același timp este și un nostalgic. O dovedește cel mai recent volum

semnat de autor: *Hermeneutica simbolismului religios. Studii și eseuri*, o culegere de texte cu o tematică în aparență foarte variată, care îmbină stilul didactic și analiza de text cu stilul jurnalistic și observația evenimentialului. Toate textele cuprind însă sentimentul luminos al unei nostalgii aproape metafizice, specifică spațiului cultural ieșean. Ea determină angajarea autorului în descifrarea unei dimensiuni aproape pierdute în conștiința omului contemporan: structura simbolică a actelor profunde ce țin de condiția umană, a interrelațiilor ce fac posibilă conviețuirea comunitară, a cotidianității care pare să se sustragă oricărei dimensiuni semnificative și oricărei încărcături de sens, dar și a dimensiunilor patologice a resimbolizărilor și resemnificărilor din practicile comunitare și individuale, în special al celor din câmpul religios.

Profesorul ieșean întâmpină „maladiile mentale și sociale” ale celui de al treilea mileniu cu instrumentele pe care le oferă arta interpretării ca estetică și practică hermeneutică. În felul acesta, derizoriul, patologicul, aleatorul, inconsistentul, etc. sînt supuse unei noi lecturi, capabilă să aducă un sens care transcende acțiunea conștientă, rațională, circumscrisă unor opțiuni bine definite, înspre un nivel simbolic de profunzime al opțiunilor, comportamentelor, tipurilor de solidarități și al noilor modalități de situare în lume ale omului contemporan.

Hermeneutica simbolismului religios nu ne propune neapărat o recuperare a omului religios, sau a omului simbolic. Volumul de față ne îndeamnă

ABOUT THE AUTHOR:

Associated Professor, Ph.D., Head of Systematic Philosophy Department, Faculty of History and Philosophy, UBB, Cluj, Romania. E-mail: sfrunza@yahoo.com

KEYWORDS:

hermeneutics, religious symbol, mentality, Nicu Gavriluță, global culture, syncretism, new religious movements

mai degrabă să acceptăm ceea ce în aparență este inacceptabil: faptul că dincolo de actele în aparență covârșite de banalitate, există în tot demersul trăirii noastre cotidiene, un altceva semnificativ, care acționează dincolo de voința noastră și într-o direcție care se lasă manipulată, dar care nu poate fi în totalitate controlat.

În același timp, Nicu Gavriluță ne oferă o bună introducere în hermeneutică, text bazat pe prelegerile sale universitare, și propune ca aceasta să fie doar o prolegomena la înțelegerea importanței sociale și politice a hermeneuticii. Ea trebuie mai departe implicată în efortul de a înțelege evenimente cruciale ale lumii globalizate, cum ar fi, de exemplu, fenomenul de „recompunere istorico-simbolică a centrelor de putere”, conflictul între civilizații, mitul omului superior, ideologia pericolului nuclear, terorismul, ofensiva sincretismelor religioase

împotriva formelor tradiționale de credință și practică religioasă și culturală, agresivitatea noilor mișcări religioase, dar și iubirea și toleranța. Alături de aceste fenomene de importanță transnațională, autorul aduce în discuție o serie de fenomene locale, cele legate de contextul românesc, ca parte a unui proces global în care România a intrat aproape pe neobservate și în care este obligată să joace după reguli care par să nu îi fie destul de familiare încă.

Cartea lui Nicu Gavriluță este un spectacol de ironie, de umor moldovenesc, de vervă a scriiturii și de finețe a surprinderii senzaționalului cultural. Totodată, este cartea rigorilor analizei, a creionării conceptuale, a echilibrului academic, a schițării fundamentelor culturale și religioase a unor fenomene cotidiene, a surprinderii adecvate a fundalului simbolic pe care se reconstruiește lumea în procesul inevitabilei globalizări. O carte de citit și de dat mai departe, îndeosebi celor tineri.